

Gf.IV.30.329/2016/5.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bartkó Róbert ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME., Cg...., adószáma: ...) felperesnek -, a dr. Sóczó Réka ügyvéd (FÉL CÍME.) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME) alperes ellen tag korlátlan felelősségének megállapítása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 2016. május 10. napján meghozott 13.G.40.151/2015/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott és 25. sorszám alatt kiegészített fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2016. szeptember 28. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja és mellőzi az alperesnek a perköltség megfizetésére kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 60 700 (Hatvanezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A **ADÓS.** (a továbbiakban: az adós) Cg.... szám alatt 2011. december 5. napján került bejegyzésre a cégjegyzékbe. A társaság egyedüli tagja az alapítástól kezdődően az alperes, s ő volt a társaság egyetlen ügyvezetője is az adós gazdálkodó szervezet felszámolásának kezdő időpontjáig, 2015. március 19. napjáig.

Az adós mint bérlő 2012. január 3. napján bérleti szerződést kötött a felperes bérbeadóval, amely alapján 793 750 Ft + áfa/hó bérleti díj ellenében bérbe vette a CÍM szám alatt található ingatlanak a szerződésben felsorolt helyiségeit vendéglátóegység üzemeltetésének céljából. A megállapodás 14. pontja értelmében az adós a bérelt ingatlant csak a felperes írásbeli engedélye alapján adhatta albérletbe vagy engedhette át másnak üzemeltetésre.

2012. január 16. napján a felperes, az adós és - a szintén az alperes kizárólagos tulajdonában álló és az alperes ügyvezetése alatt működő - **KFT NEVE.** írásbeli megállapodást kötöttek, amely alapján a felperes 2012. június 30. napjáig hozzájárult ahhoz, hogy az adós a bérelt ingatlan üzemeltetési jogát átengedje a **KFT NEVE.**-nek, figyelemmel arra, hogy ez utóbbi cég rendelkezett a bérelt ingatlanban üzemelő vendéglátóegység működési engedélyével. Az adós ugyanakkor vállalta, hogy 2012. június 30. napjáig gondoskodik a működési engedély számára történő átírásáról. E megállapodás ellenére 2012. június 30. napját követően is a **KFT NEVE.** használta a bérleti szerződés tárgyát képező ingatlant, és üzemeltette az abban működő vendéglátóegységet.

Az adós a 2014. január 1-jétől 2014. március 31-ig terjedő időre kiszámlázott 2 554 520 Ft bérleti díjat nem fizette meg a felperes részére, ezért a felperes a bérleti szerződést 2014. március 31. napján azonnali hatállyal felmondta. Az adós a felmondás jogszerűségét nem vitatta, csupán a birtokbaadás elhalasztását kérte. Ennek ellenére a felperes az ingatlant - a felszámolóval kötött megállapodás alapján - csak 2015. április 29. napján kapta vissza.

Az adóssal szemben indult felszámolás során a felperes 11 368 706 Ft hitelezői igényt jelentett be, amelyet a felszámoló 2015. május 6. napján teljes összegben vissza is igazolt. A felperes kérésére ugyanakkor a felszámoló 2015. június 11. napján „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 46. §-ának (8) bekezdése alapján nyilatkozatot adott ki arról, hogy a követelés behajthatatlannak minősül.

A felperes a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján terjesztett elő keresetet annak megállapítása iránt, hogy az alperes korlátlan felelősséggel tartozik az adós minden olyan tartozásáért, amely a felszámolási eljárás befejezésekor a részére nem térül meg. Állította, hogy az alperes az adós számára tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, hiszen a bérleti díj megfizetésére az adós vállalt kötelezettséget, azonban a vendéglátóegység működtetéséből eredő bevételt nem az adós, hanem az alperes másik cége, a **KFT NEVE**. szerezte meg. Mivel pedig az adós a **KFT NEVE**-től nem hajtotta be az albérleti díj iránti követelését, az adósnak a bérleti díj megfizetésére nem maradt fedezete.

Az alperes bírói felhívás ellenére az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig nem terjesztett elő ellenkérelmet. A tárgyalás berekesztése után, de még az elsőfokú ítélet kihirdetését megelőzően érkezett ellenkérelmében ugyanakkor a kereset elutasítását kérte, azt azonban nem jelölte meg, hogy mely okból.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes korlátlan és teljes felelősséggel tartozik az adós minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós vagyona nem fedezi, s kötelezte az alperest 43 322 Ft perköltség felperes részére történő megfizetésére. Kifejtette, hogy az alperes az adós számára tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, hiszen a bérleti díj megfizetésére az adós vállalt kötelezettséget, a bérleti díj fedezetét képező bevételt azonban nem ő, hanem a vendéglátó egységet üzemeltető **KFT NEVE**. szerezte meg, amely cégtől az adós nem szedte be az albérleti díjat. Rögzítette azt is, hogy az alperes az adós gazdasági tevékenységét ellenőrizhetetlenné tette, hiszen a felszámolónak nem adott át iratanyagot, ezért csupán annyit lehet megállapítani, hogy a társaságnak nincs vagyona. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság azt a következtetést vont le, hogy az alperes kizárólag arra használta az adóst, hogy a felperes közvetlenül ne követelhesse a neki járó bérleti díjat a bérelt helyiségeket ténylegesen használó **KFT NEVE**-től.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte.

Nem ismerte el, hogy az adós számára tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott. Állította, hogy az adós iratanyagának átadására vonatkozó kötelezettségét teljesítette, a társaság vagyonát nem titkolta el és a hitelezők érdekeit sem sértette meg. Utalt rá, hogy az adós teljesítőképességét azzal igyekezett helyreállítani, hogy a bérleti díj csökkentését kérte. Kifejtette, hogy az albérletbe adás nem a felperes kijátszására irányult, ahhoz ugyanis a felperes írásban maga is hozzájárult. Rámutatott, hogy az adós nem vagyontalan, hiszen a felszámoló birtokában van egy 6 428 645 Ft könyv szerinti értékű mobilterasz, amely a hitelezők követeléseit fedezi. E tényállításainak igazolására számos okiratot csatolt, s kifejtette, hogy ezen bizonyítékokat mindeddig azért nem nyújtotta be, mert az elsőfokú tárgyaláson - önhibáján kívül - nem tudott megjelenni, a távollétét ugyanakkor előzetesen kimentette. Erre tekintettel az EBH2009.1967. és a KGD2012.98. szám alatt közzétett eseti döntésekre hivatkozással kérte azok figyelembevételét.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott. Rámutatott, hogy az alperesnek lehetősége lett volna arra, hogy a fellebbezéshez csatolt bizonyítékokat már az elsőfokú eljárásban benyújtsa, ezért azokat „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 235. §-ának (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban már nem lehet figyelembe venni. Utalt arra is, hogy az adós - az alperes felszámoló felé tett nyilatkozatai szerint - nem rendelkezik vagyonnal, így nem lehet a felszámolási vagyon része a fellebbezésben megjelölt mobilterasz.

A fellebbezés az alábbi okok miatt megalapozott.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az alperes a másodfokú eljárásban előterjesztett 4. sorszámú beadványában alap nélkül kérte a másodfokú tárgyalás elhalasztását. A fellebbezési tárgyalásra szabályszerűen megidézett alperes távolmaradása ugyanis a tárgyalás megtartását és a fellebbezés elintézését nem gátolta meg, e határnap elmulasztása miatt az alperes igazolási kérelmet sem terjeszthet elő (Pp. 245. §-a). Nem álltak fenn továbbá a tárgyalás elhalasztásának a Pp. 239. §-a alapján a másodfokú eljárásban is megfelelően alkalmazandó Pp. 151. §-ának (1) bekezdésében írt feltételei sem. Ezért az ítéletábra az alperes tárgyalás elhalasztása iránt előterjesztett kérelmét elutasította.

Az ítéletábra a sérelmezett határozat felülbírálati során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el. A per ugyanis a Pp. 23. §-a (1) bekezdésének ef) pontja alapján tartozott törvényszéki hatáskörbe, amelyre a felperes a keresetlevelében - helyesen - hivatkozott is. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a Pp. 73/A. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében a per minden szakaszában mindkét fél számára kötelező lett volna a jogi képviselő, és a Pp. 73/B. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján elmulasztotta felhívni a felperest arra, hogy az elsőfokú eljárás során megszünt jogi képviselőről a per megszüntetésének terhe mellett gondoskodjon [Pp. 73/B. § (5) bek.]. E felhívást a másodfokú eljárásban az ítéletábra pótolta, melynek eredményeként pedig a felperes a per vitelére jogi képviselőt hatalmazott meg, aki a felperes - jogi képviselő közreműködése nélkül tett - nyilatkozatait jóváhagyta. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértés - az 1/2014. (VI.30.) PK véleményre is figyelemmel - nem volt olyan fokú, amely az elsőfokú eljárás megismétlését tette volna szükségessé, amely miatt az ítéletábra az alperes fellebbezését érdemben bírálta el.

Az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálati során az ítéletábra fontosnak tartja kiemelni, hogy a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján az adott típusú perben a hitelezőt illeti meg a perindítás joga. Az - az elsőfokú ítéletben rögzített - tény ugyanakkor, hogy az adós hitelezőjeként nyilvántartásba vett felperes kérelmére a felszámoló behajthatatlansági nyilatkozatot állított ki, önmagában nem tette kétséssé a felperes hitelezői minőségét, hiszen a felperes a hitelezői igényét nem vonta vissza (BH2016.212), amit egyértelműen igazolt az, hogy a felszámoló - az időközben jóváhagyott közbenső mérleg tanúsága szerint - a felperest továbbra is hitelezőként tartja nyilván. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a felperes keresetjogi joga folytán az alperesnek a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján fennálló felelősségét.

Azt viszont az elsőfokú bíróság már nem vizsgálta, hogy a felperes az általa a keresetlevelében is megjelölt Pp. 123. §-a alapján jogosult volt-e arra, hogy az alperessel szemben megállapítási keresetet terjesszen elő. E jogszabályi rendelkezés második mondata értelmében ugyanis ilyen keresetnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben történő megóvása végett szükséges és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A megállapítási kereset előterjesztésének a megjelölt feltételei azonban az adott esetben nem álltak fenn. Töretlen a bírói gyakorlat ugyanis abban a tekintetben, hogy a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján indított per annak ellenére is marasztalási pernek minősül, hogy e jogszabály szövege „a felelősség megállapításáról” szól. Ennek oka az, hogy míg a (volt) vezető tisztségviselők felelősségének vizsgálata a Cstv. 33/A. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján két lépcsőben: egy megállapítási, majd egy marasztalási perben történik, a tag felelőssége a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - egy lépcsőben vizsgálendő, nem szükséges tehát előbb egy megállapítási, utána pedig egy marasztalási per megindítása. A Kúria EBH2013.P.4. szám alatt közzétett elvi határozata értelmében ugyanis a konszernjogi felelősségátvitel alapja egy sui generis deliktuális kárfelelősség, ahol az ellenőrzött társaság hitelezője és az uralkodó (minősített befolyásszerző) tag között a károkozás ténye keletkeztet kötelmi jogviszonyt. A kártérítés pedig a kár, azaz az ellenőrzött társaság vagyonsökkenésének bekövetkeztével esedékessé válik, azaz a kötelezettség lejártának hiánya a marasztalási kereset előterjesztését nem zárja ki. A marasztalásra irányuló kereset benyújtásának az sem képezi akadályát, ha a hitelező a Cstv. 63. §-ának (2) bekezdése alapján a felszámolási eljárás alatt terjeszt elő keresetet a taggal szemben. Ilyen esetben ugyanis feltételes marasztalásra irányuló keresetnek van helye, azaz csak akkor, és annyiban kell kérni a tag kötelezését a hitelezői igény megfizetésére, amennyiben az az adós gazdálkodó szervezettel szemben folyamatban lévő felszámolási eljárás keretében nem nyer kielégítést [Győri Ítéltábla .../6., Szegedi Ítéltábla .../11., DR. V.U.: A felelősségátvétel jogintézményével kapcsolatos kérdőjelek - BH. 2013. évi 8. szám, Fórum rovat].

Mindez azt jelenti, hogy a felperes az alperessel szemben a Pp. 123. §-ának második mondata alapján megállapítási keresetet nem terjeszthetett elő, ehelyett az adós gazdálkodó szervezet folyamatban lévő felszámolására figyelemmel az alperes feltételes marasztalását kellett volna kérnie.

A kifejtettek miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a felperes megállapítási keresetét elutasította, és mellőzte az alperesnek az elsőfokú perköltség megfizetésére történő kötelezését.

Az alperes mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú eljárás során pernyertes lett, azonban igazolt költsége csak a másodfokú eljárásban merült fel, hiszen 48 000 Ft fellebbezési illetéket rótt le, továbbá megelőlegezte a jogi képviselőjének munkadíját is, amelynek összegét az ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 10 000 Ft + áfa, azaz 12 700 Ft-ban határozta meg. Az alperes 60 700 Ft másodfokú perköltségének megfizetésére pedig a pervesztes felperes köteles [Pp. 78. § (1) bek.].

Debrecen, 2016. szeptember 28.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -